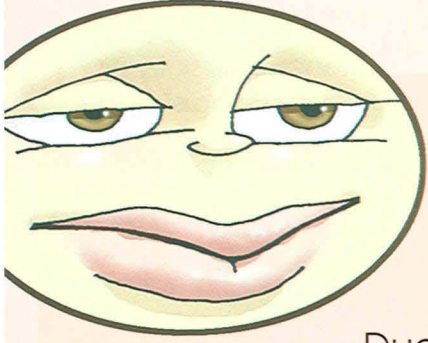
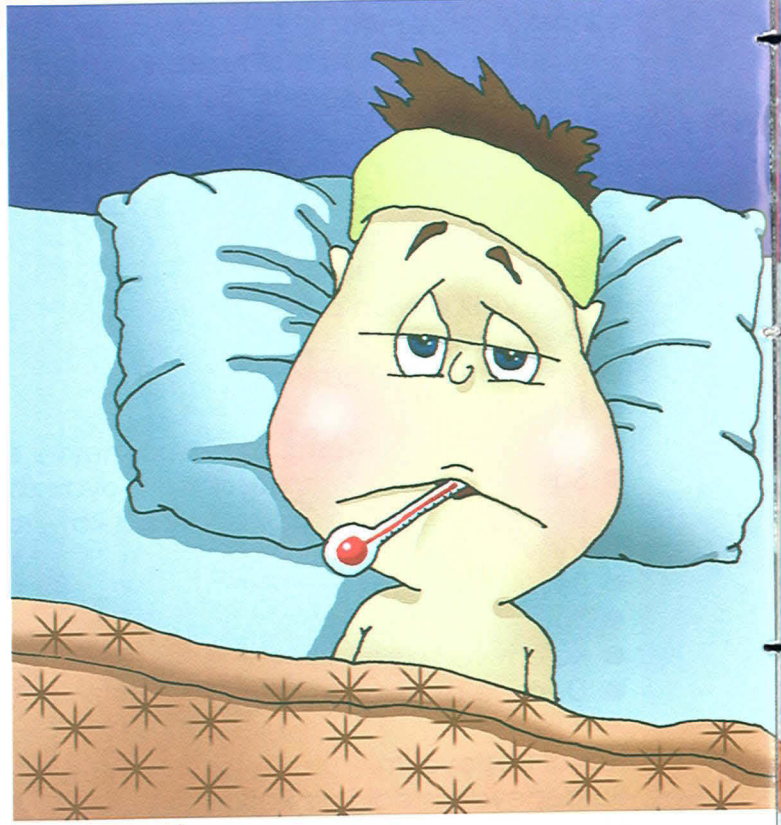

Vücudumuzla İlgili

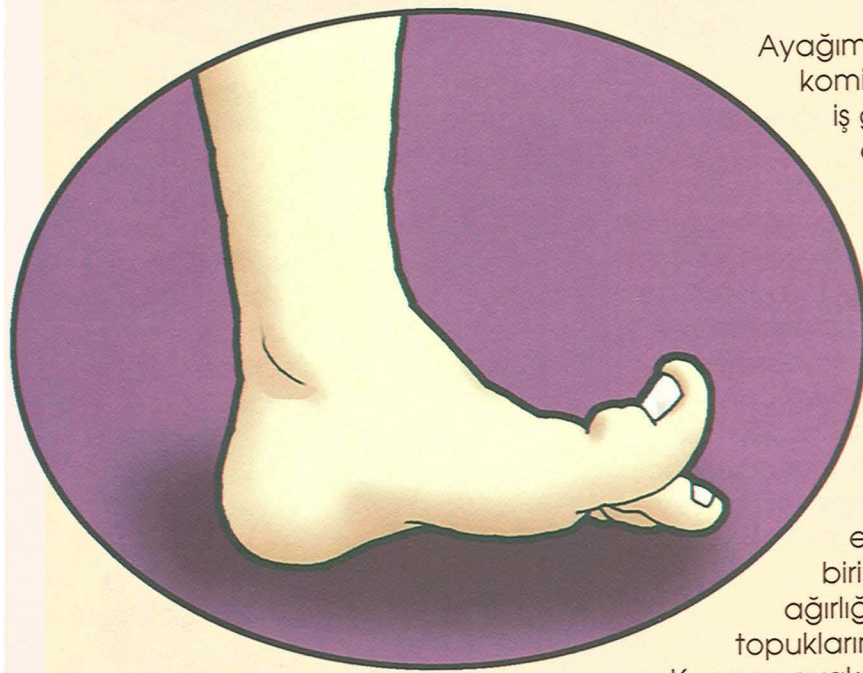

Dudaklarımız Neden Pembedir?

Aynaya şöyle bir bakarsanız, dudaklarınızın renginin yüzünüzün geri kalan kısmının renginden daha farklı olduğunu görürsünüz. Neden? Bunun çok basit bir açıklaması var: Çünkü dudaklarımız yüzümüzün bir parçası değil! İnanması güç gelebilir; ama dudaklarımız boğazımızın ve ağız içimizin bir parçası. Dudaklarımızın dokusu da ağız içimizinkine benzer; aynı kas ve mukus zarından yapılmıştır.

Ayak Parmaklarımız Ne İşe Yarıyor?

Ayağımızdaki parmakların küçük ve komik göründüğüne bakmayın. Büyük iş görürler; dengemizi kontrol etmeye ve kendimizi taşımamıza yardımcı olurlar. Kaç kilosunuz? Otuz? Kırk? Neyse, kilonuz kaç olursa olsun, yine de ayaklarınız için oldukça büyük bir yükür; çünkü vücudunuzun ağırlığını ayaklarınız taşır. Peki bunu nasıl yaparlar? Elbette ki ayak parmaklarımız sayesinde.

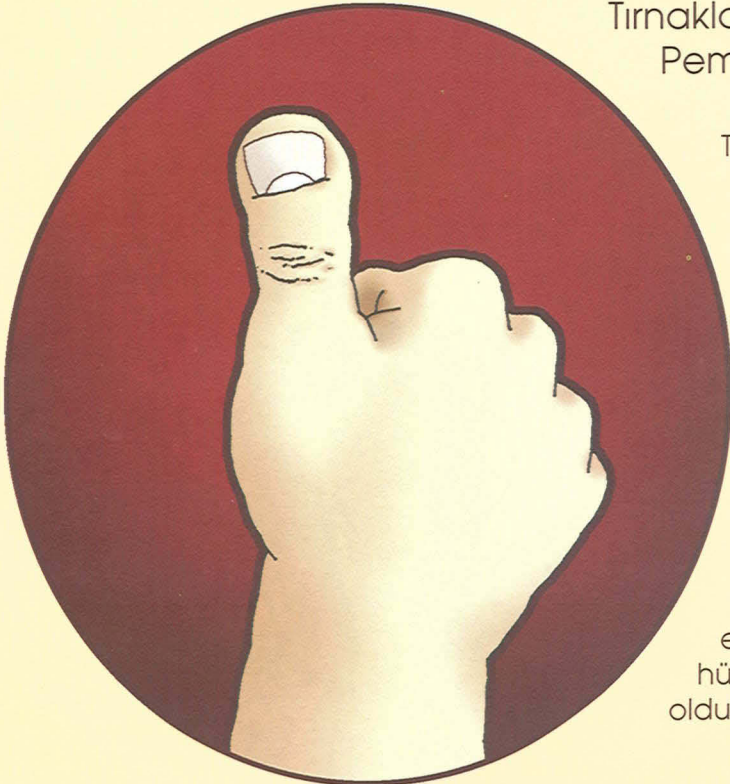
Ayağımızın başparmağı, hani şu en başta olana, ağırlığımızın dörtte birini, diğer dört parmağımız ağırlığımızın kalan dörtte birini ve topuklarımız da ağırlığımızın yarısını taşır.

Kısacası ayak parmaklarımız olmasaydı, olduğumuz yere yığılıp kalırdık.

Sorular ve Yanıtlar

Neden Yazın da Soğuk Algınlığı Geçiririz?

Soğuk algınlığı denince akla hep kış ayları gelir. Çünkü kış dönemi en çok hapsirdiğimiz, ya da burnumuzun aktığı mevsimdir. Ama soğuk algınlığı yılın her gününde karşımıza çıkabilir. Aslında mikroplarla yaz aylarında daha sık yüz yüze geliriz. Çünkü yazın zamanımızın büyük bir bölümünü dışarıda geçiririz. Belki ellerimizi yıkamayı da ihmal ederiz. Ayrıca, güneş yanıkları ve aşırı sıcaklar da vücudumuzun savunma sistemini zayıflatır. İşte içinde bulunduğumuz bu koşullar, her zaman etrafımızda olup, bizi kollayan virüslerin harekete geçmesi için çok uygundur. Yazın soğuk algınlığına yakalanmamızın bir nedeni de kullanılan hava soğutucuları (klimalar) olabilir. Hava filtresi temizlenmemiş olan bir klimanın içi, toz ve küfle dolu olabilir. Bu durumda da, her soğuk hava üfleğinde bu toz ve küfleri de üzerimize gönderir. Ayrıca klimalar bir yandan bizi serinletirken bir yandan da havadaki nemi alırlar. Bu yüzden burun kanallarımız kurur ve kirlere, tozlara daha açık hale gelir. Öte yandan, yazın görülen burun akmaları ve hapsirmeler, allerjiyle de karıştırılabilir. Ne var ki allerjiyle soğuk algınlığının farkını burnumuz iyi bilir. Yani allerji mi olduğumuzu yoksa soğuk algınlığına mı yakalandığımızı burnumuza danışabiliriz. Nasıl mı? Elbette burnumuzu bir mendille silerek. Eğer sümüğümüz renkliyse, gördüğümüz belirtilerin nedeni büyük olasılıkla soğuk algınlığıdır, çünkü allerjide akıntılar renksiz olur.

Tırnaklarımız Neden Pembe Görünür?

Tırnaklarımız, parmağımızın uç taraflarında derinin altında gizlenen bir bölgeden büyümeye başlarlar. Tırnaklar çoğunlukla cansız olsalar da, kan damarlarıyla dolu, canlı bir dokunun üstünde bulundukları için pembe renkte görünürler. Tırnaklarımızın parmaktan çıkmaya başladıkları yerde beyaz, yarım ay biçiminde bir bölüm olduğunu fark etmişsinizdir. Peki, neden burası da pembe değil? Hemen yanıtlayalım. Tırnağın bu bölgesine "lunula" deniyor. Burada etkin biçimde büyümekte olan tırnak hücreleri olduğu için renginin farklı olduğu düşünülüyor.

Ağladığımız Zaman Neden Burnumuz Akar?

Bütün olay "gözyaşı bezleri"mizde başlıyor. Bu bezler, üst gözkapağımızın hemen arkasındadır. Gözyaşlarımızı bunlar üretiyor. Çok üzgün ya da çok duygusal olduğumuzda gözyaşı bezlerinin etrafındaki kaslar geriliyor ve bezlerden gözyaşı salınmaya başlıyor. Bir sürü küçük tüpten geçerek yoluna devam eden gözyaşlarımız, son olarak alt göz kapaklarının iç köşesine ve buradaki deliklerden burun boşluğuna akıyor. (Aynada gözünüzdeki bu delikleri görebilirsiniz). Böylece ağlarken bir yandan da burnumuz akıyor.

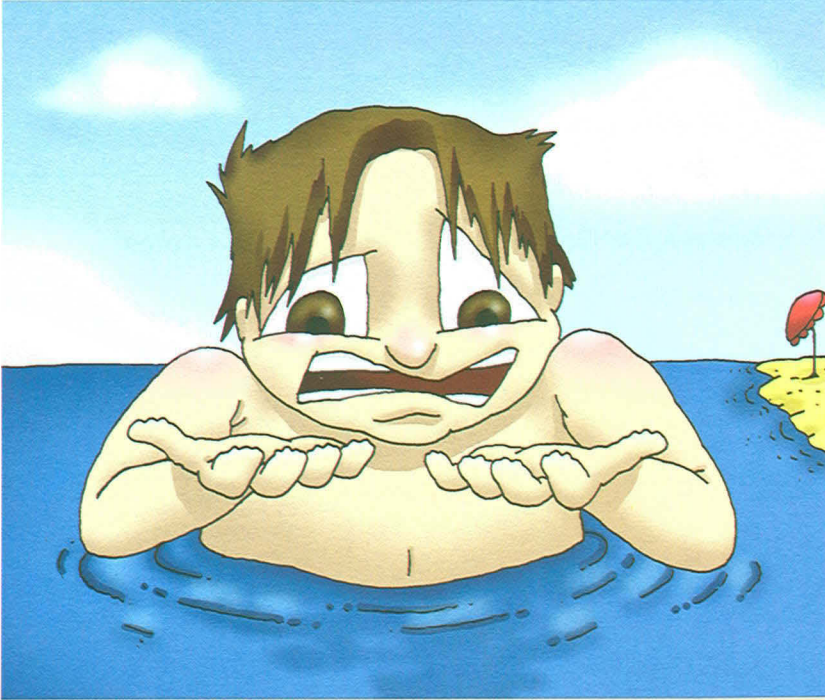
Utanıp Sıkıldığımızda Neden Kızarız?

Kızarmak, vücudumuzun bazı olaylar karşısında verdiği sinirsel bir tepkidir. Bu tepki sonunda derimizdeki kan damarları genişler. Damarlar genişleyince deriye daha çok kan gider. Böylece kızarmış bir görüntümüz olur. Bütün insanlar, aynı etkilere aynı tepkiyi vermeyebilirler. Bizim kızardığımız bir durumda başka biri kızarmaz; bunun yerine, örneğin parmaklarını sinirli sinirli oynatır ya da kimi sesler çıkararak boğazını temizler.

Vücutumuzda Oluşan Çürükler Neden Renkten Renge Girerler?

Hepimiz bazen vücutumuzun herhangi bir yerini, örneğin kolumuzu, dizimizi, ayağımızı, bir yerlere çarparız. Bu çarptığımız bölgenin önce siyahımsı mavi sonra da daha açık tonlarda renkler aldığını bilmem gözlemlemiş miydiniz? Neden böyle renkler oluşuyor? Soruyu yanıtlamak için önce çarpma anına dönelim. Çarpma sırasında çarptığımız bölgedeki derimizin hemen altında bulunan minicik kan damarları zarar görür. Bunun sonucunda da damarlardan etraftaki dokulara bir miktar kan sızıntısı olur. İçindeki oksijeni tükenen bu bozulmuş kan, mavimsi bir renk alır. İşte bu yüzden çarptığımız bölge başlangıçta siyahımsı mavi, ya da mor renkte görünür. Daha sonra, bu bölgeye gelen özel beyaz kan hücreleri, doku arasına sızmış olan bu kan hücrelerini yiyerek ortalığı temizlemeye başlarlar. Kan hücreleri temizlendikçe de, bölgenin rengi açılmaya başlar. En sonunda tüm kan hücreleri temizlendiğinde bölge, yine eski doğal rengini alır.

Suyun içinde fazla kaldığımızda derimiz neden buruş buruş olur?

Derimiz kat kat deri hücrelerinden oluşan çok ilginç bir organizmadır. Yeni deri hücreleri, en alt tabakada büyümeye başlar ve yaşlı hücreleri yavaş yavaş derimizin yüzeyine doğru iterler. Bu itilen hücreler yaşlandıkça ölmeye başlarlar; kururlar, kururlar ve kalınlaşırlar. Bu ölü hücrelerin oluşturduğu katmanlar, soyulup dökülünceye kadar, derimizin yüzeyinde iç içe geçmiş yığınlar olarak

dururlar. Parmak uçlarımız ve ayak tabanımızda ölü deri hücrelerinin oluşturduğu katman oldukça kalındır. Suda uzun süre kaldığımızda bu ölü hücreler içlerine su alıp şişmeye başlar. Bir süre sonra o kadar genişlerler ki, artık yan yana düz bir biçimde duramaz hale gelirler. İşte bu yüzden derimiz buruş buruş görünür. Sudan çıktıktan bir süre sonra, ölü deri hücrelerimiz kurumaya başlar ve buruşukluklar yok olur.

Armağan Koçer Sağıroğlu
Resimleyen: Yiğit Özgür